

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні: Закон України від 20 вер. 2019 р. № 132-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20> (дата звернення: 02.04.2020).
2. Цивільний кодекс України: від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 02.04.2020).
3. Нестеренко І. В. Інститут довірчої власності як спосіб забезпечення виконання зобов'язань: переваги та ймовірні ризики *Журнал східноєвропейського права*. 2019. № 70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jousepr_2019_70_45 (дата звернення: 02.04.2020).
4. Колос Ю., Деркач Д. Довірча власність: чи є у неї майбутнє в Україні? URL: <https://vkr.ua/publication/dovircha-vlasnist-chi-ie-u-neyi-maybutnie-v-ukrayini> (дата звернення: 02.04.2020).
5. Тетеря І. Право довірчої власності. Які наслідки для громадян та бізнесу. *Бізнес цензор*. URL: https://biz.censor.net.ua/columns/3156278/pravo_dovrcho_vlasnost_yak_naslcki_dlya_gromadyan_ta_bznesu (дата звернення: 04.04.2020).

Федусь Х.

*студентка III курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент
кафедри цивільного права і процесу ТНЕУ
Бутрин-Бока Н.*

ЗНАЧИМІСТЬ МИРОВОЇ УГОДИ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Інститут мирової угоди не є процесуальною формальністю. Це сучасні світові погляди юридичної спільноти на проблеми вирішення цивільних спорів у сучасному судочинстві. Практика показує, що примирні процедури та їх закінчення мировою угодою є результативнішими, аніж протистояння чи судовий процес. Разом із тим дані інститути потребують значної професійної майстерності та великого такту й умінь з боку передусім самих суддів. Такий підхід до роботи привів до покращення іміджу суду з формуванням поваги до такої поважної державної інституції[1]. Питання «мирової угоди» являється предметом досліджень багатьох учених[2,с.10–14]. Варто зазначити, що інтерес учених до мирової угоди нині зростає у контексті запровадження в Україні медіації, тому вони намагаються віднайти її місце у переговорних процесах між сторонами [3].

Укладання мирової угоди сторонами у цивільному процесі є ефективним засобом прискорення судової процедури, розгляду справи у розумні строки відповідно з п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод[4]. Укладання мирової угоди також сприяє виконанню завдань цивільного судочинства щодо справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду і вирішенню цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

Інститут мирової угоди достатньо широко використовується в судовій практиці багатьох іноземних держав з метою мирного врегулювання конфліктної ситуації.

У літературі відокремлюються наступні зарубіжні моделі процедур, спрямованих на примирення сторін спірних правовідносин:

1. Мирова угода як альтернатива судовому рішенню, використання позасудових засобів укладання мирової угоди із причин складності, тривалості і дорожнечі судочинства (США, Англія та інші).

2. Використання мирової угоди в якості досудового варіанта вирішення конфлікту. Зазначена модель передбачає право сторін до розгляду спору в суді самостійно мирно вирішити справу, не використовуючи судові процедури (Франція, Іспанія, Нідерланди тощо).

3. Укладання мирової угоди належить до обов'язків суду. З метою примирення сторін у судах створюються спеціальні структури; при укладанні мирової угоди оформлюється протокол, який має силу судового рішення (Японія)[5]. **В Україну увійшов третій варіант використання мирової угоди. Однак глибоке вивчення піднятого питання, приведе до певного висновку:** вважати таку позицію правильною навряд чи можна, оскільки українське судочинство лише інтегрує до моделі вирішення спорів за допомогою укладання мирової угоди. **Позитивним залишається той факт**, що інтеграція проходить успішно.

Метою мирової угоди є врегулювання спору на підставі взаємних поступок і має стосуватися лише прав та обов'язків сторін. У мировій угоді сторони можуть вийти за межі предмета спору за умови, що мирова угода не порушує прав чи охоронюваних законом інтересів третіх осіб. Також, сторони можуть укласти мирову угоду і повідомити про це суд, зробивши спільну письмову заяву, на будь-якій стадії судового процесу. Суд до ухвалення судового рішення у зв'язку з укладенням сторонами мирової угоди повинен роз'яснити сторонам наслідки такого рішення, перевірити, чи не обмежені представники сторін вчинити відповідні дії. Укладена сторонами мирова угода затверджується ухвалою суду, в резолютивній частині якої зазначаються умови угоди. Затверджуючи мирову угоду, суд цією ж ухвалою одночасно закриває провадження у справі.

Разом з тим, суд може постановити ухвалу і про відмову у затвердженні мирової угоди в процесі виконання рішення, якщо: умови мирової угоди суперечать закону чи порушують права чи охоронювані законом інтереси інших осіб, є невиконуваними; або одну із сторін мирової угоди представляє її законний представник, дії якого суперечать інтересам особи, яку він представляє. Також, суд може відмовити у задоволенні заяви стягувача (або його законного представника) про відмову від примусового виконання рішення в разі: якщо така відмова суперечить закону або порушує права, свободи чи інтереси інших осіб; або якщо дії законного представника стягувача суперечать інтересам особи, яку він представляє.

Отже, підсумовуючи вищенаведене, слід зазначити, мирова угода не процесуальна формальність, а чітко сформований правовий інститут, притаманний багатьом правовим системам. Це світові погляди юридичної спільноти на проблеми вирішення цивільних спорів в сучасному судочинстві, які вкрай важливі для зменшення судового навантаження у цивільних правопорушеннях та ефективної діяльності суду. Це також хороша можливість вирішення цивільного спору вразі скоріше та без довгої рутинної судової процедури.

Список використаних джерел

1. Мирова угода у цивільному судочинстві: історико-правовий аспект та перспективи розвитку. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bmju_2013_5_9
2. Квасниця С. Мирова угода в цивільному процесі: історія і сучасність. Юриспруденція: теорія і практика. 2006. № 1(15). С. 10–14.
3. Ткаченко М. Мирова угода як складова частина переговорного процесу: матеріальні та процесуальні основи. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/8/11.pdf>.
4. Конвенція про захист прав і основних свобод людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Ахмач Г. Умови мирової угоди та практика їх застосування. URL: http://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&d=531%3A130513-14&catid=68%3A3-0513&Itemid=84&lang=ru.